

Wordt VERVOLGD

Bedrijfscontinuïteit in de
biologische landbouw

STARTERSBEURS VOOR SCHAAPHERDER

Llyndy Isaf, de natuurboerderij van de National Trust natuurorganisatie in het nationale park Snowdonia in Wales, biedt kansen aan starters. Met een startersbeurs - de Llyndy Isaf Scholarship - kunnen beginnende ondernemers 13 maanden het vak leren. Schaapherder Teleri Fielden is de vijfde scholar, en bleef zelfs drie jaar. Vanaf september zoekt ze een nieuwe uitdaging. "Dan wil ik wel iets met meer landbouw."

TEKST MARIA VAN BOXTEL & MARCEL VIJN | FOTO'S DICK BOSCHLOO

Herdershond Roy valt bijna om van vermoeidheid als wij aankomen op natuurboerderij Llyndy Isaf in Wales. Schaapherder Teleri Fielden moet lachen en aait haar maatje liefdevol. "Hij is de hele dag in touw geweest om schapen bij elkaar te drijven," vertelt ze. "Wij hebben op dit bedrijf een overeenkomst voor agro-natuurbeheer, waarbij we heel specifieke afspraken hebben welk stuk land voor hoe lang met hoeveel schapen begraasd moet worden." Het bedrijf omvat ruim 120 hectare, met laaggelegen goede graslanden, maar ook ruigere stukken land de heuvels op en zelfs met bos begroeide bergtoppen. "We moesten nu

acht schapen van een hoger gelegen stuk ophalen. Dat is best vermoeiend voor Roy. Ik werk hier namelijk alleen, met hem."

Llyndy Isaf is een van de boerderijen van natuurorganisatie National Trust gelegen in het Nationale Park Snowdonia in Wales. Het onderhouden van natuur, biodiversiteit en wildbeheer is daarom belangrijk op het bedrijf. Met 100 oaien van het Welsh Mountain ras en zeven stuks Welsh Mountain runderen met jongvee op 120 hectare is de veebezetting niet hoog, maar het gewenste beheer en de precieze contracten maken het wel bewerkelijk. "Soms moet ik drie weken vier schapen op de bergtop laten grazen,

dan weer een week twee schapen op een laaggelegen perceel. Schapenhouders in Wales houden normaal zo'n 600 schapen per persoon. Hier is dit een volle baan voor mij."

Teleri's opa en oma hadden een boerenbedrijf, haar ouders niet meer. Ze is dus niet opgegroeid op een agrarisch bedrijf, maar kwam wel vaak bij burens met een boerderij. Na haar studie aardrijkskunde en werkte ze een aantal jaar in de voedselmarketing. Toen begon het te kriebelen. "Ik ben gaan WOOFFEN in Frankrijk. Dat was heel leerzaam voor me, omdat de boerin in Frankrijk me echt gewoon liet

Teleri Fielden

Het is wel belangrijk dat je om jezelf kunt lachen, als de draadtang uit je handen schiet op 300 meter hoogte.

schapenhouden. Gedurende anderhalf jaar was ik de medeboerin.” Haar mentor in Frankrijk had nog meer wijze lessen, die Teleri goed in haar geheugen heeft geprent. “Houdt je boerderij simpel. Kies voor het full-time boerenbestaan. Neem nooit een hypotheek.” Terug in Engeland wilde Teleri een eigen bedrijf, maar dat bleek lastiger dan gedacht. “Grond kostte hier 12.000 pond per acre (0,4 hectare),” verzucht ze hardop. Toch pakte ze haar kans. Haar ouders kochten krap 3 hectare grasland om hun huis. “En meteen kwam ik thuis met mijn eerste kudde van 22 ooiën en 22 lammeren. Zonder het mijn ouders te vertellen. Mijn moeder schrok wel een beetje.” Teleri bouwde haar eigen kudde uit en werkte bij bedrijven in de buurt. En solliciteerde vervolgens om de vijfde Llyndy Isaf scholar te worden.

Het Llyndy Isaf scholarship-programma

biedt starters een beurs voor 13 maanden om het boerenvak te leren. Simpel gezegd: de National Trust betaalt je salaris en biedt je een bedrijfswoning in het Nationale Park. De naastgelegen boerderij Hafod y Llan is vlakbij, en de boeren daar treden op als mentor. Teleri is blij met de suggesties van Arwyn Owen en de andere medewerkers van Hafod y Llan. “Zij weten alles van landbouw. Ze hebben een machinepark dat ik kan gebruiken, ze geven tips en ze denken mee. En soms helpen ze een handje.” Maar meestal doet Teleri het werk alleen. “Dan is het wel belangrijk dat je om jezelf kan lachen, als de draadtang uit je handen schiet op 300 meter hoogte, terwijl je in je oppie op de berg aan het werk bent.” Naast de mentoren van Hafod y Llan kan Teleri ook kiezen om mee te doen met evenementen

BOER ZOEKT BOER

Nieuwe boeren zijn enthousiast voor de landbouw en ervaren ondernemers willen best graag ruimte bieden. In deze workshop aansprekende voorbeelden van nieuwe boeren en tuinders – nieuwe opvolging, eigen start en innovatieve bedrijven. Ontmoet ook het Landgilde, NAJK en vereniging Toekomstboeren en hoor wat zij voor jou kunnen betekenen. Met prijsuitreiking voor de meest innovatieve starter van het netwerk NEWBIE. Aansluitend speeddaten in de IJsselbar. Doe mee op donderdag 23 januari 2020 vanaf 14.30 uur in de grote zaal.

en cursussen van Farming Connect. Gratis. “Zo haalde ik mijn spuitlicentie, want we zijn verplicht exoten te bestrijden in het Nationale Park. Ik heb dus ook geen biologische licentie, dat kan hier niet. En ik deed mee met een heel leerzame cursus graslandmanagement.” De Llyndy Isaf Scholarship is niet opengesteld voor iedereen: alleen leden van de Welsh Young Farmers Club kunnen solliciteren. “Daar heeft de National Trust bewust voor gekozen,” weet Teleri. “Toen de pachter op deze boerderij stopte, hadden ze het land ook bij de grotere beheerboerderij kunnen voegen of een nieuwe, kleinschalige pachter zoeken. Maar ze waren een beetje nerveus om het weer als pachtbedrijf uit te geven midden in het natuurpark. En ze wilden ook jonge boeren houden.” Intussen is de beurs aan aanpassing toe. Mentor Arwyn Owen stelt: “We kregen terug dat 13 maanden best kort is. Daarom hebben we Teleri drie jaar gegeven. Dan lijkt het meer op een leer-werkplek, beter voor de jonge boer en voor de boerderij.” Dat blijkt, want in haar tweede jaar experimenteerde Teleri op kleine schaal met vleespakketten van lamsvlees, want geeft betere prijsopbrengst. En ze kocht een pony, om het werk te vergemakkelijken. Teleri is in september 2020 klaar met haar scholarship. Dat vind ze spannend, want iets nieuws is er nog niet. Wil ze blijven? “Ik wil wel iets met meer landbouw.” En dan lachend, wijzend naar het ruige landschap in Snowdonia: “En graag een paar vierkante percelen.” ■

Maria van Boxtel is partner in Land & Co.

- Meer informatie over boeren en tuinders die opvolging zoeken of zoek je opvolging of mensen voor jouw biologische bedrijf? Kijk op www.landgilde.nl.
- Teleri Fielden sprak op het Forum for the Future of Agriculture 2019 in Brussel: www.youtube.com/watch?v=T7VNcRS04Ag

Het project Land in Verbinding wordt mede mogelijk gemaakt door de provincie Gelderland en de EU, Europa investeert in zijn platteland.

Newbie prijs 2020 MELD JE AAN

Prijs beste businessmodel van een nieuwe intreder

- Ben je een nieuwe intreder oftewel starter in de landbouw?
  - En minimaal 1 jaar, maar nog niet langer dan 10 jaar actief op je bedrijf?
  - En heb je zelf een goed en vernieuwend business model ontwikkeld?
- Geef je dan nu op voor de Newbie prijs 2020.

Deze prijs wordt op 23 januari 2020 uitgereikt tijdens een bijeenkomst voor nieuwe intreders op de Biobeurs in Zwolle. www.newbie-academy.eu/prijsvraag/